

Flora- en faunatoets

Zuidzijde 58 te Bodegraven

Watersnip-rapport 11A021

Colofon

Titel	Flora- en faunatoets
Subtitel	Zuidzijde 58
Status rapport	Eindrapport
Projectnummer	11A021
Datum uitgave	Augustus 2011
Samenstellers	Marianne Heijkoop, adviseur Watersnip Advies Sanne Hof, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	IntROview B.V. Sterrenlaan 24 2743 LS Waddinxveen
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W.P. Kaandorp

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	7
2	TOETSINGSKADER	9
2.1	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	9
2.1.1	<i>Flora- en Faunawet</i>	9
2.1.2	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	10
2.1.3	<i>Nota Ruimte (2006)</i>	10
2.2	PROVINCIAAL BELEID	11
2.2.1	<i>Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland (2010) en Compensatiebeginsel Natuur en Landschap Zuid-Holland (1997)</i>	11
3	LOCATIEBESCHRIJVING	13
3.1	HUIDIGE SITUATIE	13
3.2	BOUWPLANNEN	13
4	ECOLOGISCH ONDERZOEK	15
4.1	METHODE	15
4.2	FLORA	15
4.3	FAUNA	15
4.3.1	<i>Vogels</i>	15
4.3.2	<i>Vissen</i>	16
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	16
4.3.4	<i>Zoogdieren</i>	16
4.3.5	<i>Reptielen</i>	17
4.3.6	<i>Overige soorten</i>	17
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	20
6	BRONNEN	21

1 Inleiding

Er zijn plannen om op de locatie Zuidzijde 58 te Bodegraven twee vrijstaande woningen op te richten. Ter voorbereiding hierop is een Flora- en faunaonderzoek uitgevoerd.

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) in werking getreden. De FF-wet regelt de bescherming van planten en dieren in Nederland. Beschermden plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermden diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden. Als dit wel dreigt te gebeuren tijdens het uitvoeren van bouwwerkzaamheden en dit door aanpassing van de plannen niet te voorkomen is, moet een ontheffing aangevraagd worden. Een onderzoek naar de aanwezige flora en fauna is daarom altijd noodzakelijk voor het uitvoeren van ruimtelijke inrichtings- of ontwikkelingsmaatregelen.

In juli 2011 heeft een gekwalificeerd medewerker van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de aanwezige flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

De initiatiefnemer van de voorgenomen bouwplannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde dier- en plantensoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en Faunawet en provinciaal compensatiebeleid);
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Natuurbeschermingswet 1998);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken voor Ecologische Hoofdstructuurgebieden aangetast worden (toepassen afwegingskader Structuurschema Groene Ruimte).

2.1 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.1.1 Flora- en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De FF-wet regelt de bescherming van planten en dieren in Nederland. Het uitgangspunt van de wet is dat beschermde planten- en diersoorten geen schade mogen ondervinden. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet) en overige soorten (tabel 2 FF-wet).

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij het ministerie van EL&I. Wanneer schade ontstaat aan de streng beschermde soorten uit tabel 3 moet altijd een ontheffing worden aangevraagd.

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen. Daarnaast geldt ten aanzien van soorten uit tabel 3 die eveneens opgenomen zijn in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, dat een ontheffing alleen verleend wordt wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Het is ook mogelijk om in het planconcept ecologische maatregelen te integreren die de duurzame staat van instandhouding van de (streng) beschermde soorten waarborgen. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. In dat geval is een ontheffingsaanvraag niet

nodig. Het is dan wel noodzakelijk dat het nieuwe leefgebied functioneel is vóórdat het bestaande biotoop schade ondervindt. Het is mogelijk om de visie van Dienst Regelingen op de ecologische balans in het plan te toetsen door een formele ontheffingsaanvraag. Deze kan leiden tot een zgn. 'positieve afwijzing'. Dat wil zeggen: Er ontstaat geen schade (meer) door het totaalplan en een ontheffing is dus niet nodig. Deze extra toetsing aan de natuurwetgeving leidt tot juridische zekerheid en geeft adequaat antwoord aan eventuele indieners van zienswijzen.

Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

2.1.2 Natuurbeschermingswet 1998

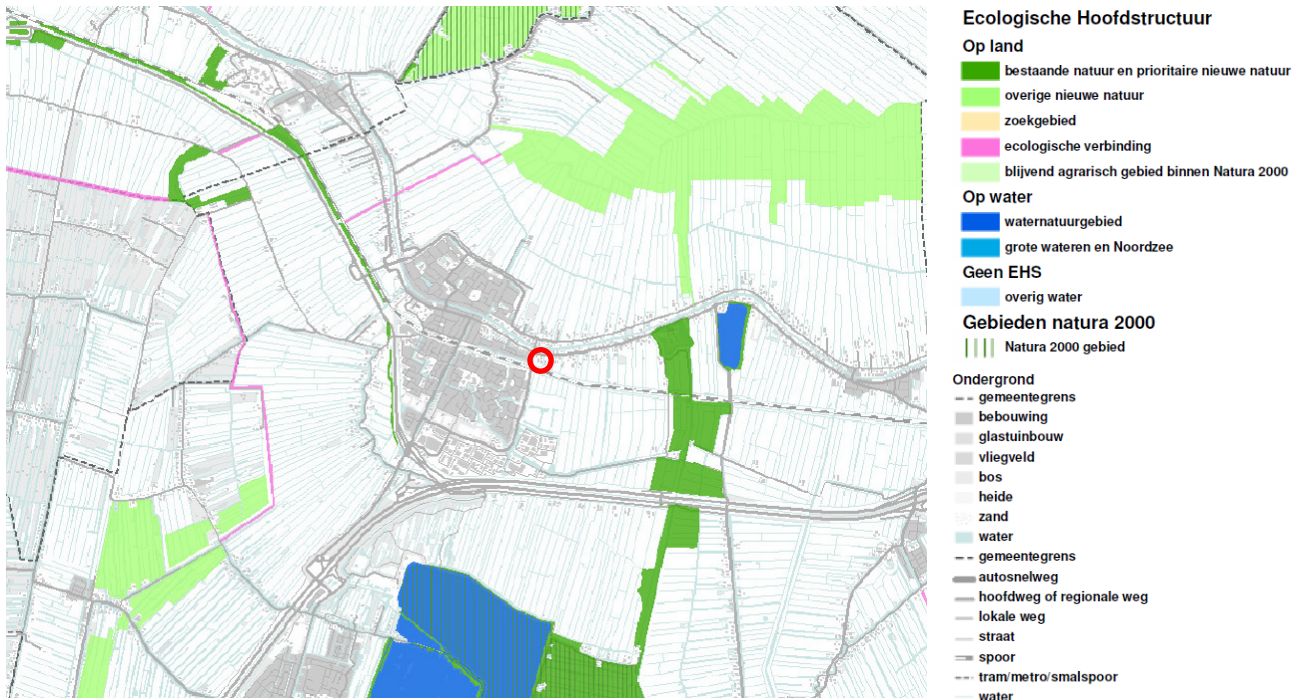
De bescherming van gebieden is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). De bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen in de NB-wet. De NB-wet regelt de bescherming van Natura2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden), Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of beschermd natuurmonument. Het Natura2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' ligt op ongeveer 2,5 km ten zuiden van het plangebied, het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' ligt op ongeveer 3,4 km ten noorden van het plangebied. De geplande werkzaamheden zullen geen invloed hebben op deze Natura2000-gebieden.

2.1.3 Nota Ruimte (2006)

Het beleid met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, is voortgezet in de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, VenW en EZ (2006). Voor EHS-gebieden geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden. Binnen deze gebieden zijn nieuwe plannen die de wezenlijke kenmerken van het gebied significant aantasten niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd. Dit compensatiebeginsel is geïntroduceerd in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR). Provinciale ecologische verbindingzones zijn beschreven in het rapport 'Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland (1998)'.

Rond het plangebied liggen verschillende gebieden die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (Figuur 1). Ten noorden en noordoosten van het plangebied ligt het EHS-gebied 'De Kadelanden'. Ten oosten liggen de EHS-gebieden 'Enkele Wiericke' en 'Put van Broeckhoven'. Ten zuiden van het plangebied ligt het EHS-gebied 'Reeuwijkse Plassen'. Ten zuidwesten ligt het EHS-gebied 'Tempel'. Daarnaast liggen rond Bodegraven verschillende ecologische verbindingzones.

De genoemde EHS-gebieden en ecologische verbindingzones liggen op enige afstand van het plangebied en zullen daarom geen schade ondervinden van de geplande werkzaamheden.

Figuur 1: Ecologische Hoofdstructuur in de directe omgeving van het plangebied
(Bron: <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>)

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland (2010) en Compensatiebeginsel Natuur en Landschap Zuid-Holland (1997)

Op 2 juli 2010 zijn de Provinciale Structuurvisie, de Verordening Ruimte en de Uitvoeringsagenda vastgesteld door de Provinciale Staten van Zuid-Holland. In de 'Visie op Zuid-Holland' beschrijft de provincie haar doelstellingen en provinciale belangen. De nieuwe integrale Structuurvisie voor de ruimtelijke ordening vervangt de vier streekplannen en de Nota Regels voor Ruimte (2005). De Structuurvisie vormt het beoordelingskader van Gedeputeerde Staten voor gemeentelijke ruimtelijke plannen.

In het 'Compensatiebeginsel Natuur en Landschap Zuid-Holland' ligt het Provinciale Compensatiebeginsel verankerd. Het Provinciale Compensatiebeginsel vindt zijn oorsprong in het structuurschema Groene Ruimte. In het Compensatiebeginsel wordt gesteld dat: "Onomkeerbare en/of ongewenste ontwikkelingen moeten worden tegengegaan. Indien om zwaarwegende redenen aantasting van natuur- en landschapswaarden onontkoombaar is en alternatieve oplossingen ter plaatse niet voorhanden zijn, dient compensatie plaats te vinden". Het Compensatiebeginsel is van toepassing op alle gebieden die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Daarnaast geldt de provinciale compensatieverplichting voor biotopen (leefgebieden en groeiplaatsen) van soorten die voorkomen op de Rode Lijsten (opgesteld door het Ministerie van EL&I). De compensatieverplichting ligt bij de initiatiefnemer van de activiteiten.

Het plangebied wordt in de Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland aangeduid als 'stads- en dorpsgebied'.

3 Locatiebeschrijving

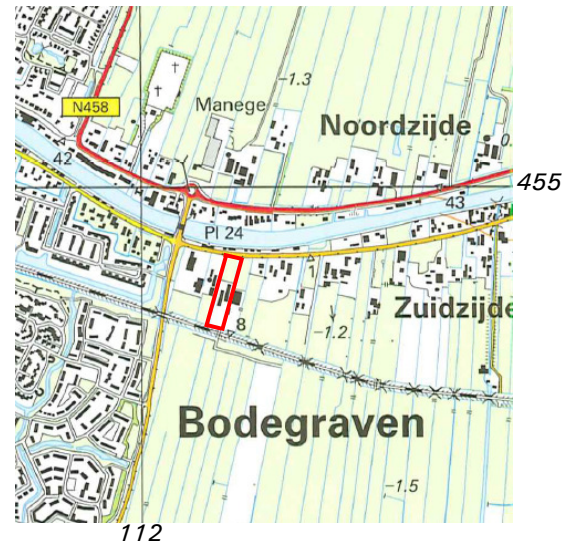
3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 112,454.

Op het perceel bevindt zich momenteel een boerderij met een aangebouwde schuur. Naast het huis staat een oude stal waarvan het dak verwijderd is. Het onderzochte gebied bevindt zich ten noorden van de bestaande bebouwing. Aan de noord- en westzijde wordt het plangebied begrensd door sloten. Aan de oostzijde ligt de oprijlaan die gedeeld wordt met de aangrenzende woning.

3.2 Bouwplannen

Ten noorden van de bestaande bebouwing zullen twee vrijstaande woningen worden opgericht. Na het gereedkomen van de nieuwe woningen zal de bestaande boerderij worden afgebroken. De schuur blijft gehandhaafd.

112
 Figuur 2: Locatie plangebied

Figuur 3: Nieuwbouwplannen

4 Ecologisch onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op maandag 11 juli 2011 heeft een gekwalificeerd medewerker van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tijdens deze inventarisatie is ook een visinventarisatie uitgevoerd in de sloten in en rond het plangebied met behulp van een groot schepnet (model Poldervis RAVON).

De vleermuisinventarisaties hebben plaatsgevonden met een Batdetector (Pettersson D200) op maandag 11 juli 2011 van 21.45 – 23.45 uur (half bewolkt, droog, NNW-wind kracht 1, temperatuur $\pm 18^{\circ}\text{C}$) en maandag 1 augustus 2011 van 21.00 – 23.00 uur (onbewolkt, droog, ZO-wind kracht 2, temperatuur $\pm 18^{\circ}\text{C}$). Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol van de Zoogdiervereniging VZZ.

4.2 Flora

Direct ten noorden van de bestaande bebouwing bevindt zich de tuin van het huidige woonhuis. De tuin bestaat uit een gazon met enkele hoogstam fruitbomen, een Kersenboom, een grote Walnoot, een Zwarte els, twee grote berken en enkele struiken, waaronder Vlier en Rode kornoelje. Ten noorden van de tuin ligt een stuk grasland. Naast verschillende grassoorten, waaronder Gestreepte witbol, groeien hier soorten als Gewoon duizendblad, Paardenbloem, Gewone melkdistel, Kruidende boterbloem, Scherpe boterbloem, Jacobskruiskruid, Ridderzuring, Madeliefje en Witte klaver. In de noordoost hoek staat een grote Es.

In de oever van de sloot aan de westzijde groeit Liesgras, Witte waterkers en enkele exemplaren van de Blaartrekkende boterbloem. De sloot is bedekt met Draadwier, Klein kroos en Veelwortelig kroos.

De sloot aan de noordzijde is verland, hier staat nog slechts enkele centimeters water. In de sloot staan soorten als Witte waterkers, Liesgras en Oeverzegge.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Binnen het plangebied zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen, zoals Tjiftjaf, Houtduif en Merel. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet verontrust worden. Er zijn tijdens het veldbezoek geen broedende vogels aangetroffen. De bomen en

struiken binnen het plangebied kunnen echter broedgelegenheid bieden aan verschillende algemene vogelsoorten.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw en bepaalde uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Hoewel het dak van de bestaande boerderij mogelijk broedgelegenheid zou kunnen bieden aan gierzwaluwen of huismussen, zijn er geen nesten van deze soorten aangetroffen. Op basis van de biotoopkenmerken worden ook geen jaarrond beschermde nesten van andere vogelsoorten verwacht.

4.3.2 *Vissen*

Tijdens de visinventarisatie zijn de algemene vissoorten Snoek, Baars en Driedoornige stekelbaars gevangen. Deze soorten zijn niet beschermd in het kader van de Flora- en faunawet.

Uit de bureaustudie blijkt dat de (streng) beschermde vissoorten Kleine modderkruiper (tabel 2 FF-wet) en Bittervoorn (tabel 3 FF-wet, Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de omgeving van het plangebied. Tijdens de inventarisatie zijn deze soorten niet aangetroffen. Het biotoop is echter wel geschikt voor de Kleine modderkruiper, dus het voorkomen van deze soort kan niet worden uitgesloten. De Bittervoorn wordt op basis van de biotoopkenmerken niet verwacht binnen het plangebied. Op basis van de biotoopkenmerken worden er binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde vissoorten verwacht.

4.3.3 *Amfibieën*

Tijdens de veldinventarisatie zijn de algemeen beschermde Kleine watersalamander en Groene kikker (beiden tabel 1 FF-wet) aangetroffen. Er kan aangenomen worden dat ook de algemeen beschermde Bruine kikker en Gewone pad (beiden tabel 1 FF-wet) voorkomen binnen het plangebied.

Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde Rugstreeppad (tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrichtlijn / Rode Lijst status 'gevoelig') voorkomt in Bodegraven. Tijdens de inventarisatie is de Rugstreeppad niet aangetroffen binnen het plangebied. Het huidige biotoop is voor deze soort ook niet geschikt. Als er voor de nieuwbouw zand en/of grond gestort wordt dat voor een langere periode onbewerkt blijft, wordt het plangebied mogelijk wel interessant als voortplantings- en/of overwinteringsgebied voor de Rugstreeppad en zou deze zich binnen het plangebied kunnen vestigen.

Er zijn binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde amfibieën aangetroffen. Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten in combinatie met de huidige biotoopkenmerken worden deze ook niet verwacht.

4.3.4 *Zoogdieren*

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen (streng) beschermde zoogdieren waargenomen. Er kan echter aangenomen worden dat verschillende algemeen beschermde soorten als Egel en Veldmuis (beiden tabel 1 FF-wet) voorkomen binnen het plangebied.

Uit de bureaustudie blijkt dat de Waterspitsmuis (tabel 3 FF-wet / Rode Lijst status 'kwetsbaar') voor kan komen rond het plangebied. Het plangebied biedt echter geen geschikt biotoop voor de Waterspitsmuis.

Uit de bureaustudie blijkt verder dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger (beiden tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrichtlijn). Tijdens het veldbezoek is op basis van de checklist van het Vleermuisprotocol geïnventariseerd welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen binnen het plangebied. Binnen het plangebied staat een boerderij met een rieten dak. Onder de dakrand bevinden zich enkele kieren en er zit een gat in de nok. Dit maakt het dak een potentiële verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De bomen binnen het plangebied zijn potentiële rust- en verblijfsplaatsen voor boombewonende

soorten. Daarnaast bieden de bomen en het grasland foerageermogelijkheden voor verschillende vleermuissoorten. Tijdens de vleermuisinventarisaties zijn deze functies vervolgens nader onderzocht.

Tijdens de vleermuisinventarisaties zijn de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger foeragerend waargenomen binnen het plangebied, met name ter hoogte van de tuin ten noorden en het erf ten zuiden van de bestaande bebouwing. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er zich rust- en verblijfsplaatsen voor vleermuizen bevinden binnen het plangebied.

Er zijn binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde zoogdiersoorten waargenomen. Op basis van de verspreidingskaarten en de huidige biotoopkenmerken worden deze ook niet verwacht.

4.3.5 Reptielen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde reptielen waargenomen. Op basis van de bureaustudie worden deze binnen het plangebied ook niet verwacht.

4.3.6 Overige soorten

Tijdens de veldinventarisatie zijn verschillende waterjuffers waargenomen, waaronder Lantaarntje en Variabele waterjuffer. Deze soorten zijn niet beschermd in het kader van de Flora- en faunawet.

Uit de bureaustudie blijkt dat de Platte schijfhoren (tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrictlijn / Rode Lijst status 'kwetsbaar') voor kan komen binnen het plangebied. Tijdens de veldinventarisatie is deze soort echter niet aangetroffen.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelden aangetroffen. Er zijn binnen het plangebied ook geen geschikte biotopen aangetroffen voor beschermde soorten. Er worden derhalve geen beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura 2000, beschermde natuurmonumenten, (P)EHS gebieden of ecologisch verbindingszones).
- Voor de algemeen beschermde soorten (Groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Egel, Veldmuis) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de FF-wet, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een eenzijdige inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Er kan niet uitgesloten worden dat de (streng) beschermde vissoort Kleine modderkruiper voorkomt binnen het plangebied. Aangezien er geen werkzaamheden zullen plaatsvinden aan de watergang, zal er geen schade ontstaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Er hoeft voor deze soort dus geen ontheffing aangevraagd te worden.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde Rugstreeppad voorkomt in Bodegraven. Tijdens de inventarisatie is de Rugstreeppad niet aangetroffen binnen het plangebied. Het huidige biotoop is voor deze soort ook niet geschikt. Als er voor de nieuwbouw zand en/of grond gestort wordt dat voor een langere periode onbewerkt blijft, wordt het plangebied mogelijk wel interessant als voortplantings- en/of overwinteringsgebied voor de Rugstreeppad en zou deze zich binnen het plangebied kunnen vestigen. Om vestiging van de Rugstreeppad te voorkomen moet gedurende de werkzaamheden voorkomen worden dat er tijdens het voortplantingsseizoen ondiepe poelen en plassen ontstaan op het terrein waarin deze paddensoort z'n eieren kan leggen. Daarnaast moet voorkomen worden dat er aan het begin van het overwinteringsseizoen zand en/of grond onbewerkt ligt waar de Rugstreeppad zich ter overwintering kan ingraven. *Belangrijk is dat de vestiging van de Rugstreeppad wordt tegengegaan. Op het moment dat de soort aangetroffen wordt, moet er een ontheffing aangevraagd worden. Dit kan ernstige vertraging opleveren.*

- De opgaande begroeiing rond de tuin vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Bij het verwijderen van deze vegetatie ontstaat er mogelijk schade aan het leefgebied van de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger. Foerageergebied is alleen ontheffingsplichtig indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende foerageergebied aanwezig. In dit geval zal de afname van het leefgebied daarom geen nadelige gevolgen hebben voor de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Om schade te voorkomen wordt geadviseerd de opgaande begroeiing zoveel mogelijk te behouden.
- Op basis van het uitgevoerde vleermuisonderzoek kan niet vastgesteld worden of er winterverblijven aanwezig zijn binnen het plangebied. De aanwezigheid van winterverblijven kan onderzocht worden in de periode van 15 oktober tot 1 april. Indien de aanwezige gebouwen in de winterperiode afgebroken worden, wordt geadviseerd om in de winter voorafgaand aan de sloop onderzoek te laten uitvoeren naar de aanwezigheid van winterverblijven.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om zoveel mogelijk van de aanwezige bomen en struiken in stand te houden ten behoeve van vogels en vleermuizen.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.
2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006
3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2011. *Vleermuisprotocol 2011*, 30 maart 2011.
5. Provincie Zuid-Holland, *Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland, Aanwijzingen voor inrichting en beheer*, 1998.

Geraadpleegde internetsites:

6. www.minInv.nl
7. www.ravon.nl
8. www.vleermuis.net
9. www.zuid-holland.nl
10. waarneming.nl
11. www.telmee.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnip.info
advies@watersnip.info

